

svetovno naziranje, z vsemi resničnimi pridobitvami „moderne“ — to je naš cilj. Ne umetnost, ki je sama sebi namen — saj za tako nimajo lepe književnosti v resnici niti realisti niti naturalisti niti „moderni“ — marveč umetnost, ki dviga ljudstvo, ki blaži in izobrazuje, ki vceplja in goji prave ideje, ki se klanja večni Lepoti in Resnici, v kateri ima izvor in poslednji cilj vse, kar je časno lepega in resničnega! To je naša leposlovna umetnost, te podajajmo svojemu ljudstvu, katero ljubimo!“

Govornik je pozival občinstvo, da naj tudi dejansko podpira pisateljske talente, da bodo mogli uspevati. V svojih resolucijah je sklenil katoliški shod mnogo važnih nasvetov v povzdigo našemu časopisu in književnosti sploh.

Vilharjev spomenik v Postojni.

Dne 12. avgusta so odkrili v Postojni spomenik Miroslavu Vilharju. Vilhar bo ostal vedno v slovenski književnosti reprezentant dōbe narodnega probujenja. Dasi njegova pesniška in glasbena dela v umetniškem oziru niso na vrhuncu, so pa postala narodna in so se splošno priljubila, kakor n. pr. pesmice „Zagorski zvonovi“, „Po jezeru bliz Triglava“ i. dr.

Vilhar je na svojem posestvu Kalcu postal središče narodnega preporoda na Notranjskem. Da bi zbudil narodnega duha, je pisal igre in zlagal pesmi z napevi. L. 1850. je zložil prvo slovensko spevoigro „Jamska Ivanka“, ki ima še danes ne le zgodovinsko, ampak tudi umetniško vrednost. Na čitalniških odrih so igrali narodni diletantje njegove šaloigre „Župan“, „Detelja“, „Pomota“ in „Poštena deklica“, ki so zbuja le Slovence na prijeten način k narodni zavesti. Stopil je v literarno zvezo z Levstikom, ki je prišel k njemu na Kalc kot vzgojitelj otrok, in z Jakobom Aleševcem. L. 1861. je bil izvoljen za deželnega poslanca, l. 1863. je izdajal politični list „Naprej“, ki mu je bil pravi urednik Levstik. Vlada je list zatrla, in Vilhar je prišel celo v zapor, kjer je zložil svoje satirične „Žabjanke“. Umrl je dne 8. avgusta 1871.

Njegov sin Fr. S. Vilhar živi v Zagrebu in je znan glasbenik, ki je zložil mnogo krasnih skladb, hči Bogumila je igravka v Zagrebu.

Spomenik v Postojni je dekorativen vodnjak po načrtu arhitekta Ivana Jagra, kip je delo akademičnega kiparja Ivana Repiča, ki sta tudi oba rojena Notranjca. Na piramidi, iz katere teče voda, je napis: „Čujte gore in bregovi, da sinovi Slave smo“, okoli cevi pa se vijeta dve človeški ribici — znamenje Postojne. Spomenik je bil odprt z veliko narodno slavnostjo.

Vegov spomenik v Moravčah. Poleg stoječa slika nam kaže krasni doprski kip Vegov, ki stoji na spomeniku, katerega mu odkrijejo v Moravčah nje-

govi častivci. Slavnost odkritja „Vegovega“ spomenika se bo vršila 16. septembra v Moravčah. Spomenik je visok 4 m 44 cm in sicer podstavek 3'24 m, doprski kip iz brona pa 1'16 m. Načrt je napravil gospod akademični kipar Zajc. Kip je izvrstno vlit, poteze jako izrazite, naredi najlepši, impozanten vtisek. Vtila ga je dvorna livarna na Dunaju. Kameniti podstavek je iz nabrežinskega marmorja fino izdelal domači kamnosek iz Peč gospod Ivan Vetrac. Spomenik bo res pravi kras za prostorni, lepi trg pred veličastno dekanijsko cerkvijo v Moravčah. Da se je tak veličasten spomenik napravil, gre zasluga gospodu stotniku Fridolinu Kaučiču in moravški duhovščini, posebno gospodu dekanu Bizjanu in M. Škrjancu.

lv. Zajec. 7

Vegov spomenik v Moravčah.

„Slovensko planinsko društvo“ je izdalo seznamek markiranih potov. Slovenski turisti, sezite po tej knjižici!

Slovensko gledišče.

Kmalu bo odprto zopet slovensko gledišče in vsak prijatelj dramske umetnosti se popraša, kaj bo, kako bo? Ali nam prinese prihodnja sezona tudi to, kar se nam obljublja že toliko let?! — Mi smo v tem oziru sila skeptični, in naj nam bo dovoljeno povedati za danes samo nekaj svojih misli.

Gospoda Dobrovolnega ni več, na njegovo mesto je prišel Dušan Barjaktarovič iz Belega grada, ki je